

A photograph of three children, two boys and one girl, sitting at a light-colored wooden table in a library. They are all smiling and looking towards the camera. On the table are several books, some open and some closed. The background is a bright green wall. The girl is wearing a red tank top and a patterned skirt. The boys are wearing orange shirts. A white lamp is on the table.

Jaarverslag 2023

de Bibliotheek Noord-Veluwe

Jongeren hebben hun stekje gevonden in de nieuwe bibliotheek in 't Harde.

Lezen, leren, fantaseren en ontmoeten

De Bibliotheek Noord-Veluwe is in 2023 begonnen handen en voeten te geven aan een nieuwe beleidsperiode. Een periode waarin wij iedereen in de gemeenten Elburg, Epe, Hattem, Heerde en Oldebroek uitnodigen en stimuleren elke dag te lezen, leren, fantaseren en te ontmoeten. Een ambitieuze en veelomvattende missie, maar wel een die past bij de maatschappelijk-educatieve rol waarin onze bibliotheek steeds verder groeit.

Om onze doelstellingen te implementeren hebben wij voor de komende jaren vier belangrijke aandachtsgebieden benoemd. Dat zijn Ontmoeting, Zelfredzaamheid, Leesplezier en Persoonlijke ontwikkeling. Op de komende pagina's leest u hoe deze aandachtspunten in 2023 een voortvarende start hebben gemaakt.

Veel plezier!

*Hetty van de Weg-Hendriksen,
Directeur-bestuurder de Bibliotheek Noord-Veluwe*

ONTMOETING

Sanne Verschoor laat zoontje Herre spelen op de belevenistafel in de nieuwe bibliotheek in 't Harde.

Iedereen is welkom

Ontmoeting is een belangrijk aandachtsgebied voor de Bibliotheek Noord-Veluwe. Het omvat meerdere onderdelen. Denk daarbij aan verblijfsmogelijkheden, openingstijden, programmering, collectie en inrichting. Uitgangspunt daarbij is laagdrempeligheid. Iedereen is welkom, iedereen wordt gezien. Streven is dat de bibliotheek fungeert als 'derde plek', een plek waar je naast huis en school of werk mag zijn.

In 't Harde komen de verschillende componenten in 2023 op een mooie manier samen, met verbluffende resultaten als gevolg. In de zomer verhuist de bieb van de wat decentraal gelegen Herenveldweg naar een spiksplinternieuw onderkomen aan het Centrumplein. Dat blijkt een gouden greep. Direct na de opening schieten het aantal leden en het aantal uitleningen omhoog. „De mensen weten ons goed te vinden”, vertelt beleidsadviseur Diana Pater van de bibliotheek. „De loop zit er goed in. Dat komt vooral dat we nu direct in het centrum zitten, tussen de winkels.”

Frontoffice-medewerker Els van de Vegte ziet het in de praktijk gebeuren: „Vanaf het moment dat we de deuren voor het eerst openden was het druk en dat is eigenlijk niet meer gestopt. Het geeft een gezellige sfeer hier. Kinderen duiken direct onze leeshoek in, ook de nieuwe studiecabine is in trek. Je merkt dat we hier op een logische plek zitten. Veel mensen combineren een bezoek aan de bieb met de boodschappen. Dat merken we zeker ook op zaterdag, wanneer hier de marktkramen voor de deur staan.”

Openingstijden

Bonus voor de bibliotheek in 't Harde is dat ook de openingstijden verruimen. De donderdag komt erbij. Dat is mogelijk door een samenwerking met het Sociaal Financieel Trefpunt. Directeur-bestuurder Hetty van de Weg van de Bibliotheek Noord-Veluwe is blij met de samenwerking. „Door de extra openingstijden op donderdagmiddag bieden we inwoners van 't Harde op vijf dagen in de week de mogelijkheid om de bibliotheek te bezoeken.”

In meer vestigingen van de Bibliotheek Noord-Veluwe zijn door samenwerkingen ruime openingstijden gerealiseerd. Daarbij gaat het dan om multifunctionele accommodaties en dorpshuizen. Ruime tijden zijn belangrijk want het biedt bezoekers de kans te studeren, lenen en inleveren van materialen op het moment dat het hen uitkomt. Bezoekers voelen zich daarbij aangetrokken door de wetenschap dat hulp wordt geboden door (digitaal) deskundige en vriendelijke medewerkers, dat er gratis wifi is en dat er in veel gevallen bij het lezen van een krant of tijdschrift gratis een kopje koffie of thee gedronken kan worden.

Belangrijk pluspunt bij dit alles is dat bibliotheekbezoekers de kans krijgen mensen te ontmoeten waar ze anders geen contact mee zouden hebben. Dat kan bij lezingen zijn of trainingen of gewoon aan de leestafel. BiebPanel-onderzoek uit 2023 heeft uitgewezen dat 77% van de respondenten zich thuis voelt in de bibliotheek!

25.542
leden

639.513
uitleningen
fysiek

4.607
onlinebibliotheek
gebruikers

66.420
uitleningen
online
bibliotheek

Gereedschap tegen laaggeletterdheid

Met de inzet van veel verschillende middelen en menskracht stimuleert de Bibliotheek Noord-Veluwe inwoners om zelfredzaam te blijven of te worden en hun zelfstandigheid te vergroten. Het vaardiger worden op het gebied van taal, rekenen, budgetteren en digitaal heeft namelijk een positief effect op het zelfvertrouwen.

Daarom gaat de bibliotheek In de Week van Lezen en Schrijven (8-15 september 2023) voortvarend aan de slag om in samenwerking met de gemeenten Elburg, Epe, Hattem, Heerde en Oldebroek laaggeletterdheid bij bedrijven bespreekbaar te maken. Laaggeletterdheid is een probleem dat vaak verborgen blijft, maar wel grote gevolgen heeft voor veel mensen. Als je niet goed kunt lezen en schrijven kan dit je persoonlijke ontwikkeling in de weg staan. Het heeft ook invloed op je kansen op werk, sociale contacten en gezondheid. Denk bijvoorbeeld aan verkeerd medicijngebruik doordat een bijsluiter niet wordt begrepen.

In de Week van Lezen en Schrijven worden namens de Bibliotheek Noord-Veluwe en de vijf gemeenten bij 125 bedrijven bijzondere gereedschapskistjes bezorgd. In de toolkit zitten flyers van instellingen en projecten als Top

Taal, Taalfit, Gelderland Geletterd en een artikel van de Stichting Lezen en Schrijven over laaggeletterdheid als belangrijke factor bij veilig werken, verzuim en re-integratie. Aansluitend zijn bij vijf bedrijven verspreid over de betrokken gemeenten informatieve video's gemaakt. Daarin komen laaggeletterden aan het woord die vertellen hoe ze door de bibliotheek zijn geholpen en wat dat voor hen heeft betekend. Tot slot wordt er in de Week van Lezen en Schrijven een theatervoorstelling georganiseerd. Daarin worden de mogelijkheden om laaggeletterdheid te signaleren en aan te pakken onder de aandacht gebracht bij werkgevers, zorgmedewerkers, leerkrachten en schuldhulpverleners.

Taalpunten

In het streven naar zelfredzaamheid is een belangrijke rol weggelegd voor de gecertificeerde Taalpunten van de Bibliotheek Noord-Veluwe. Hier bieden taaldocenten en -vrijwilligers hulp bij het vergroten van taal- en rekenvaardigheden. Dat gebeurt via wekelijkse spreekuren van taaldocenten en in 1 op 1-sessies met vrijwilligers. Daarnaast organiseert de bibliotheek ook taalcafés en projecten als de Taalkeuken en Naald en Taal waarbij tijdens koken of handwerken de Nederlandse taal wordt geoefend. In 2023 is begonnen met het ombouwen van de Taalpunten tot DigiTaalhuizen om de mensen ook te helpen met hun digitale vaardigheden.

In de week van Lezen en Schrijven ontvangen in totaal 125 bedrijven speciale gereedschapskistjes om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen.

516

bezoekers
Informatiepunt
Digitale Overheid

269

Bibliotheek-
spreekuren

271

Taalpunt
deelnemers

583

groepsbezoeken
basisonderwijs

LEESPLEZIER

Monique Dijkgraaf van de Bibliotheek Noord-Veluwe eindigt in de Top-3 bij de verkiezing van beste jeugd-specialist van Nederland

bezoeken 'hun' scholen regelmatig en weten zodoende waar de leerlingen behoefte aan hebben en welke boeken zij willen lezen. Leesconsulenten zorgen er op speelse en creatieve wijze voor dat leerlingen plezier in lezen krijgen en vooral ook houden. Denk daarbij aan 'tools' als leesgesprekken en kilometerlezen.

De leesconsulenten werken op de scholen samen met leescoördinatoren. Regelmatig verzorgt de Bibliotheek Noord-Veluwe Open Boek-trainingen waarbij leerkrachten worden opgeleid tot leescoördinator. In 2023 behaalden acht leerkrachten hun certificaat. Zij werken op scholen in Oene, Elburg, Wezep, Heerde, Wapenveld en Vaassen.

Hoe een bakje friet leeshonger bevordert

Leesconsulenten, leescoördinatoren, jeugdspecialisten, patatpraatjes, boekenquizen, schrijversbezoeken, wedstrijdes. Als het gaat om het vergroten van het leesplezier bij de jeugd, trekt de bibliotheek alle creatieve registers open. Alles met maar een doel voor ogen: het vergroten van de leesvaardigheid.

Belangrijke pijler onder de aanpak van de bibliotheek is de Bibliotheek op School (dBoS). Daarbij krijgen deelnemende scholen via de Bibliotheek Noord-Veluwe een veelzijdige collectie boeken in huis en krijgen ze vanuit de bieb ondersteuning van leesconsulenten. In 2023 wordt dBoS verder uitgebreid en doorontwikkeld. In Epe en Heerde wordt het basisscholen zelfs gratis aangeboden. Dat is mogelijk doordat deze gemeenten daarvoor de NPO-gelden inzetten: geld dat is vrijgemaakt via het Nationaal Programma Onderwijs, om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen.

Bij de scholen die deelnemen aan dBoS wordt jaarlijks een deel van de boeken gewisseld en bovendien worden ook regelmatig projectcollecties aangeleverd, bijvoorbeeld wanneer op school de Tweede Wereldoorlog wordt behandeld. Dat gebeurt door de leesconsulent. Deze specialisten

Opsteker

Een enorme opsteker voor de inspanningen van de Bibliotheek Noord-Veluwe om de leesvaardigheid bij jongeren te vergroten is in 2023 de nominatie van collega Monique Dijkgraaf als beste jeugdspecialist van Nederland. Ze belandt uiteindelijk in de Top-3. De prijs 'Jeugdspecialist van het Jaar' is een samenwerking tussen NDB Biblion, Stichting CPNB en Bibliotheekblad.

Monique viel op door verrassende initiatieven als bezoeken van schrijvers en boekenquizen en zeker ook door het door haar bedachte 'patatpraat', waarbij ze onder het genot van een bakje friet met een moeilijk bereikbare groep als vmbo-leerlingen over boeken en lezen praat.

Bibliotheek-directeur Hetty van de Weg is enorm trots op haar jeugdspecialist: „Dit is haar van harte gegund. Monique is erg creatief als het gaat om het bevorderen van leesplezier bij jongeren. De manier waarop zij deze doelgroep enthousiast over boeken weet te krijgen is niet alleen heel bijzonder, maar ook erg belangrijk. Het bevorderen van leesplezier bij de jeugd is een van de kerntaken van onze bibliotheek. Kinderen en jong volwassenen moeten goed leren lezen om vooruit te komen en mee te blijven doen in deze maatschappij.”

35

VoorleesExpress
gezinnen

53

scholen een
dBoS

8.263

leerlingen een
dBoS

18.090

boeken bij
dBoS

De 74-jarige José Winklaar volgt in de bieb in Epe een module over veilig gebruik van het internet.

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

‘Goed dat ik ook leer online bankzaken te doen’

„Ik wil leren online onze bankzaken te doen. Nu doet mijn vrouw dat meestal. Maar we worden steeds ouder en het is niet vanzelfsprekend dat dat zo blijft, dus is het goed dat ik het ook zelf kan.” Aan het woord is de 74-jarige José Winklaar, hij neemt in de bibliotheek in Epe deel aan de cursus Klik & Tik.

De Bibliotheek Noord-Veluwe vindt het belangrijk dat inwoners van de regio zich kunnen blijven ontwikkelen. Mensen zoals José Winklaar. „Je kunt eigenlijk niet meer om het internet heen”, beseft hij. „En het is ook ongelooflijk makkelijk als je daarin de weg weet. Via internet contact houden met de familie, je patiëntendossier inkijken, een treinkaartje kopen of een vakantie boeken, het kan allemaal met een paar klikken.”

Om de mensen de mogelijkheid te bieden zich te blijven ontwikkelen heeft de bibliotheek een heel arsenaal aan middelen tot haar beschikking. Van de eigen collectie en (online) trainingen tot spreekuren en speciale bijeenkomsten met uiteenlopende partners. Sprekend voorbeeld van dat laatste zijn in 2023 bijeenkomsten in Elburg, Hattem en Wezep waarbij specialisten van Rabo- en Regiobank, politieteam Veluwe Noord en de bibliotheek deelnemers bijspijkeren op het gebied van veilig bankieren en het herkennen van fraude.

Veel energie steekt de Bibliotheek Noord-Veluwe in het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), waar het publiek

hulp wordt geboden bij vragen over de digitale overheid in brede zin. Denk daarbij aan DigiD, belastingen & toeslagen, AOW, werk & uitkering, inburgering, rijbewijs, zorg, studiefinanciering en zelfs verkeersboetes.

Bij het IDO geven bibliotheekmedewerkers informatie of verwijzen door naar lokale of landelijke partners of organisaties die hulp bieden. Als dat nodig is, wordt er ook geholpen met het maken van een concrete afspraak. Alle medewerkers die tijdens de uitleenuren werken hebben daarvoor een opleiding gehad. Er is in kaart gebracht welke organisaties hulp bieden en op welk gebied, zodat inwoners in één keer naar de juiste hulp worden doorverwezen.

Ontwikkelplein

In 2023 is met de realisatie van Ontwikkelpleinen een start gemaakt met het doorontwikkelen van het IDO. Daarbij wordt het aanbod van de Bibliotheek Noord-Veluwe - denk aan spreekuren van de bibliotheek, spreekuren van anderen, cursusaanbod - geïntegreerd op een fysieke plek in de bibliotheek. Ook kunnen mensen oefenen voor het rijbewijs en gratis trainingen van SeniorWeb, Soofos en GoodHabitZ volgen.

De bibliotheek faciliteert andere partijen bij het houden van spreekuren in de bibliotheekvestigingen. In 2023 geldt dat voor Ervaar het OV, SeniorWeb en voor de Fietzersbond Epe. Bij de doorontwikkeling van de Ontwikkelpleinen wordt ook actief gezocht naar andere partijen die spreekuren in de bibliotheken kunnen organiseren.

Colofon

Teksten: Ton van der Schouw. Vormgeving: Rijnbrink

Bieb in beeld

20
lezingen

617
bezoekers
lezingen

22
cursussen

141
deelnemers
cursussen

Verantwoording in cijfers bij jaarverslag 2023

In deze cijfermatige bijlage bij het jaarverslag geven we inzicht in de resultaten op het gebied van leden, uitleningen, mediabezit, de Bibliotheek op School scholen, ons digitale bereik en het Informatiepunt Digitale Overheid.

Leden 2023

De Bibliotheek Noord-Veluwe heeft op 31 december 2023 25.542 leden, ruim 1% meer dan in 2022. Het aantal jeugdleden stijgt met 221, ruim 1,3%, het aantal volwassen leden daalt met 33, nog geen half procent.

Het aantal leden dat ook e-books leent stijgt met 11% tot 4.607.

Het percentage inwoners van het werkgebied dat is lid is van de Bibliotheek Noord-Veluwe stijgt licht naar 22.6%.

Uitleningen

Het totale aantal uitleningen van fysieke materialen in de bibliotheekvestigingen komt uit op 639.513, een stijging van 0,7%. Het aantal uitleningen van jeugdmedia stijgt met 2,3%, het aantal uitleningen van media voor volwassenen daalt met 0,9%. Het aantal geleende e-books en luisterboeken stijgt met ruim 8,6% tot 66.420.

Bibliotheek op School

Het aantal de Bibliotheek op School-scholen is gelijk gebleven. Wel is er bij enkele gemeenten een lichte daling in het aantal leerlingen op die scholen. In Elburg is een tweede middelbare school gestart met de Bibliotheek op School, in dit geval speciaal voor de brugklas leerlingen.

Het aantal leerlingen dat nu op hun eigen school boeken kan lenen is gestegen naar ruim 8.250! De collectie boeken op de scholen (ruim 18.000 exemplaren) wordt door de leesconsulenten van de Bibliotheek Noord-Veluwe samengesteld, passend bij de identiteit van de school en de leesvoorkeur van de leerlingen.

Bezit

De omvang van de collectie fysieke materialen in de vestigingen is met 1,2% afgenomen. De online collectie groeide juist. Het aantal e-books steeg met 5,4%, het aantal luisterboeken steeg met meer dan 25%. Naast de eigen collectie van Bibliotheek Noord-Veluwe zijn ook de collecties van alle andere Gelderse openbare Bibliotheken en een grote provinciale achtergrondcollectie gratis beschikbaar.

Naast boeken, e-books, luisterboeken, dvd's, kranten en tijdschriften (fysiek en online), zijn er online trainingen opgenomen in de collectie

Digitaal

Het aantal bezoeken aan de website steeg met bijna 33% naar 238.231.

Het aantal volgers van het facebookaccount @bibliotheeknoordveluwe is gestegen van 553 naar 620. Op LinkedIn is de Bibliotheek Noord-Veluwe nieuw, er zijn per 31 december 2023 98 volgers.

Informatiepunt Digitale Overheid

Het aantal vragen van bezoekers over de digitale overheid en andere digitale zaken steeg met bijna 80% naar 516. Het aantal cursussen steeg met 33%, het aantal deelnemers aan die cursussen met 20%.

Leden

	Jeugd t/m 17 jaar		Volwassenen		Instellingen		Totaal	
Gemeente	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Elburg	3.737	3.799	1.658	1.658	179	202	5.574	5.659
Epe	4.568	4.575	2.373	2.373	282	323	7.223	7.271
Hattem	2.029	2.074	989	974	73	107	3.091	3.155
Heerde	2.662	2.717	1.186	1.177	125	132	3.973	4.026
Oldebroek	3.666	3.718	1.472	1.463	215	250	5.353	5.431
Totaal	16.662	16.883	7.678	7.645	874	1.014	25.214	25.542

Leden met een e-book account

	2022	2023
Via Bibliotheek Noord-Veluwe	3.997	4.416
Via Koninklijke Bibliotheek	150	191
Totaal	4.147	4.607

Werkgebied

	Lenerspercentage in werkgebied 2022	Lenerspercentage in werkgebied 2023	Omvang werkgebied 2022	Omvang werkgebied 2023
Elburg	23,2%	23,6%	24.028	23.957
Epe	21,7%	21,9%	33.258	33.166
Hattem	24,6%	25%	12.564	12.624
Heerde	20,7%	20,9%	19.222	19.226
Oldebroek	22,1%	22,4%	24.252	24.268
Totaal	22,2%	22,6%	113.324	113.241

Uitleningen fysieke materialen

	Jeugd		Volwassenen		Tijdschriften		Totaal	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Elburg	83.908	83.462	68.481	67.122	3.256	2.887	155.645	153.471
Epe	79.837	84.024	86.823	87.061	3.544	3.624	170.204	174.709
Hattem	43.300	42.711	30.403	30.176	1.671	1.452	75.374	74.339
Heerde	52.280	54.072	43.138	41.785	2.723	2.751	98.141	98.607
Oldebroek	70.241	72.999	63.232	63.344	2.165	2.044	135.638	138.387
Totaal	329.566	337.268	292.077	289.487	13.359	12.758	635.002	639.513

Uitleningen e-books en luisterboeken

	2022	2023
Totaal	61.148	66.420

Mediabezit

	Jeugd		Volwassenen		Totaal	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Elburg	19.083	18.458	15.307	15.304	34.390	33.762
Epe	22.446	22.570	21.571	21.891	44.017	44.461
Hattem	9.001	8.870	7.208	7.218	16.209	16.088
Heerde	12.453	11.998	9.804	9.514	22.257	21.512
Oldebroek	16.370	15.756	12.644	12.594	29.014	28.350
Totaal	79.353	77.652	66.534	66.521	145.887	144.173

Bezit e-books en luisterboeken

	2023
E-books	41.098
Luisterboeken	13.184

Bibliotheek op School

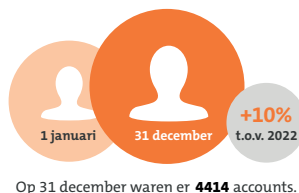
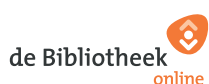
	Aantal leerlingen 2022	Aantal leerlingen 2023	Mediabezit 2022	Mediabezit 2023
Elburg	1.650	2.114	3.030	4.031
Epe	2.667	2.351	5.291	4.975
Hattem	850	804	1.861	1.804
Heerde	1.321	1.301	2.740	2.638
Oldebroek	1.665	1.693	4.240	4.642
Totaal	8.153	8.263	17.162	18.090

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

	Aantal informatiepunten	Aantal geregistreerde vragen	Aantal leermiddelen (= cursussen)	Aantal deelnemers
Elburg	2	101	4	12
Epe	2	214	5	26
Hattem	1	59	6	61
Heerde	2	79	2	5
Oldebroek	2	63	3	21
Totaal	9	516	20	125

E-BOOKS EN LUISTER- BOEKEN IN 2023

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2023 voor de Bibliotheek Noord-Veluwe.

Meest geleende e-books in 2023

- 1** Anya Niewierrra
De Camino
- 2** Delia Owens
Daar waar de rivierkreeften zingen
- 3** Annejet van der Zijl
Fortuna's kinderen
- 4** Marion Pauw
Vogeleiland
- 5** Marion Pauw
Vier wandelaars en een Siciliaan

Leners

2703 mensen leenden minimaal 1 e-book.

Uitleningen

Luisterboeken

1740 mensen leenden minimaal 1 luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

Top 5 uitleningen e-books per genre

